

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa

KARTA PRZEDMIOTU

Dane ogólne:

Nazwa przedmiotu:	Teoretyczne podstawy kształcenia wczesnoszkolnego
Okres ważności karty:	ISE_PPiW_P_MGR_(2021-2026)
Forma kształcenia:	Studia jednolite magisterskie
Forma studiów:	stacjonarne
Profil studiów:	praktyczny
Kierunek studiów:	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
Specjalność/Specjalizacja:	

Przedmiot realizowany:

Rok	Semestr	Rodzaj zajęć	Liczba godzin	Wartość % zajęć	Rygor zaliczenia	ECTS
1	2	ćw	30	100	zaliczenie z oceną	3
		wyk	15	0	zaliczenie	
2	3	ćw	30	50	zaliczenie z oceną	3
		egz	0	50	egzamin	
		wyk	15	0	zaliczenie	
Razem			90			6

Jednostka prowadząca przedmiot:	Instytut Studiów Edukacyjnych
Koordynator:	Gabriela Kryk
Prowadzący zajęcia:	dr Gabriela Kryk
Moduł, grupa przedmiotów:	PRZYGOTOWANIE DO ZINTEGROWANEJ EDUKACJI ELEMENTARNEJ
Status przedmiotu:	obowiązkowy
Język wykładowy:	semestr: 2 - polski, semestr: 3 - polski
Przyporządkowanie zajęć/grup zajęć do dyscypliny naukowej/artystycznej	pedagogika (wiodąca), filozofia, językoznawstwo, nauki socjologiczne, psychologia

Objaśnienia:

Rodzaj zajęć: obowiązkowe, do wyboru.

Forma prowadzenia zajęć: w - wykład, ćw - ćwiczenia audytoryjne, lek - lektorat, s - seminarium, lab - laboratoria, p - projekt, sk - samokształcenie, pz - praktyka zawodowa, war - warsztaty, k - konwersatorium, pw - praca własna, p.art. - pracownia artystyczna, zp - zajęcia praktyczne

Dane merytoryczne

Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne:
Znajomość podstawowych pojęć z zakresu pedagogiki, teoretycznych podstaw kształcenia i wychowania, wiedza z zakresu psychologii.
Cel przedmiotu
Teoretyczne podstawy kształcenia wczesnoszkolnego to przedmiot specjalnościowy, którego celem ogólnym jest ukazanie studentom swoistości edukacji wczesnoszkolnej oraz jej roli i znaczenia w rozwoju osobowości młodszych uczniów. Cele szczegółowe wiążą się z wyposażeniem w wiedzę o charakterze normatywnym w zakresie działalności dydaktyczno-wychowawczej i opiekuńczej w klasach początkowych, nabyciem kompetencji zawodowych niezbędnych w pracy z dziećmi oraz wyrobieniem właściwych postaw społeczno -

zawodowych nauczyciela.				
Szczegółowe efekty uczenia się				
Lp.	Opis efektu uczenia się	Metoda realizacji efektów uczenia się	Metody sprawdzenia efektu uczenia się	Odniesienie do efektów dla modułu/specjalności/kierunku studiów
1	Student: Dysponuje interdyscyplinarną wiedzą teoretyczną, stanowiącą podstawę projektowania i organizowania oraz ewaluacji procesu edukacji wczesnoszkolnej; dysponuje podstawową wiedzą w zakresie psychopedagogicznych podstaw procesu kształcenia i wychowania, orientuje się w uwarunkowaniach tych procesów, potrafi tworzyć optymalne i dostosowane do możliwości rozwojowych dzieci otoczenie edukacyjne, wykorzystując w sposób twórczy metody i środki; interpretuje zasady ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego obowiązujące przy konstruowaniu programów kształcenia. Jest świadomy konieczności podejmowania działań na rzecz własnego rozwoju.	M1 (Wykład konwencjonalny), M2 (Dyskusja)	Kolokwium, Egzamin, Aktywność	K_W16, K_W02, K_W09, K_W01, K_W06, K_W03, K_W04, K_W05, K_W11
2	Student: wykorzystuje w stopniu zadowalającym wszystkie praktyczne kompetencje niezbędne przy projektowaniu i prowadzeniu zajęć, stymuluje procesy autoedukacyjne młodszych uczniów; potrafi pracować w zespole, posiada umiejętności w zakresie organizowania społecznej aktywności dzieci, zarówno w szkole, jak i środowisku lokalnym; znając udział wpływu różnych środowisk wychowawczych, potrafi zaplanować proces współpracy ze środowiskiem lokalnym, uwzględniając szczególną rolę rodziny w konstruowaniu programu kształcenia i wychowania młodszych uczniów.	M2 (Dyskusja)	Praca w grupach zadaniowych, Scenariusze zajęć, Aktywność	K_U03, K_U09, K_U01, K_U08, K_U14, K_U05, K_U04, K_U19, K_U02
3	Student: jest jednostką refleksyjną, twórczą, zdolną do samodzielnego rozwiązywania problemów teoretycznych i praktycznych w zakresie edukacji wczesnoszkolnej, umiejącą dokonywać zmian w organizacji swojej pracy; jest świadomy własnych potrzeb samokształceniowych umożliwiających mu innowacyjne, antycypacyjne oraz ustawiczne uczenie się; wykazuje się wysokimi kompetencjami interpersonalnymi przejawianymi w procesie komunikacji społeczno ? pedagogicznej.	M2 (Dyskusja)	Praca w grupach zadaniowych, Obserwacja, Aktywność	K_K08, K_K02, K_K04, K_K17, K_K12, K_K19, K_K18, K_K11, K_K05
Metody realizacji efektów uczenia się (opis szczegółowy)				
Dyskusja (M2 - W zakresie treści programowych.), Wykład konwencjonalny (M1 - Wykład konwencjonalny, konwersatoryjny lub problemowy w zakresie treści programowych.)				
Kryteria oceny i weryfikacji efektów uczenia się				
wiedza: Aktywność (Podczas zajęć.) Kolokwium (Pisemne lub ustne w zakresie treści programowych.) Egzamin (Pisemny lub ustny w zakresie treści programowych.) umiejętności: Aktywność (Podczas zajęć.) Praca w grupach zadaniowych (W zakresie treści programowych.)				

Scenariusze zajęć (Planowanie w zakresie treści programowych.)	
kompetencje społeczne:	
Aktywność (Podczas zajęć.)	
Praca w grupach zadaniowych (W zakresie treści programowych.)	
Obserwacja (Obserwacja działań podejmowanych przez studenta podczas zajęć.)	
Warunki zaliczenia	
Obecność na zajęciach, aktywność, pozytywny wynik z kolokwium, z egzaminu.	
Treści Kształcenia	
	Liczba godzin
Semestr: 2	
Forma zajęć: wykład	
Zajęcia organizacyjne. Omówienie organizacji pracy, programu, literatury oraz warunków zaliczenia przedmiotu. Pedagogika wczesnoszkolna jako subdyscyplina pedagogiczna, jej struktura oraz przedmiot badań. Edukacja wczesnoszkolna, jej swoistość, cele, funkcje, zadania, zintegrowany charakter. Dziecko w dobie współczesnych przemian cywilizacyjnych, ekonomicznych, społecznych i kulturowych. Implikacje pedagogiczne. Modernizacja i kierunki przemian edukacji wczesnoszkolnej. Proces uczenia się młodszych uczniów - aktywizująca strategia kształcenia w edukacji wczesnoszkolnej. Wdrażanie do samokształcenia. Środowisko edukacyjne uczniów w procesie stymulowania wielostronnego rozwoju ich osobowości. Trudności i niepowodzenia szkolne młodszych uczniów. Istota, przyczyny. Diagnoza, terapia, profilaktyka.	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
Zajęcia organizacyjne: omówienie celów, programu, przebiegu, form przygotowania do zajęć i warunków zaliczenia przedmiotu. Cele kształcenia i wychowania na etapie edukacji wczesnoszkolnej Podstawa programowa edukacji wczesnoszkolnej. Programy autorskie. Geneza i istota kształcenia zintegrowanego. Psychopedagogiczne podstawy zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej. Planowanie pracy w systemie kształcenia zintegrowanego. Dzień pracy jako podstawowa jednostka metodyczna w klasach I-III. Metody kształcenia stosowane na etapie wczesnoszkolnym. Metody informacyjne i heurystyczne. Polimetodyczność w kształceniu wczesnoszkolnym. Kryteria doboru metod. Formy procesu kształcenia: szkolne, pozaszkolne. Kontrowersje wokół pracy domowej. (2 godz.) Formy organizacji aktywności uczniów na zajęciach. Formy indywidualne i zbiorowe. Środki dydaktyczne w edukacji wczesnoszkolnej. Klasyfikacja, rola, psychologiczne uwarunkowania ich stosowania. Projektowanie własnych środków dydaktycznych. Instrumentarium metodologiczne nauczyciela. Metody i techniki poznawania młodszych uczniów i ewaluacji procesu edukacji. Wartościowanie osiągnięć szkolnych młodszych uczniów. Walory oceny opisowej. Wdrażanie uczniów klas początkowych do samokontroli i samooceny. Prawo dziecka do błędów. Nadanie błędom waloru poznawczego i kształcącego. Podręczniki do edukacji wczesnoszkolnej. Podręcznik jako przekaz kulturowy. Funkcje i zadania podręcznika. Specyfika podręcznika dla klas I-III szkoły podstawowej. Miejsce i rola podręcznika w różnych systemach dydaktycznych - od dominacji do negacji podręcznika jako środka dydaktycznego. Kryteria wyboru podręcznika. Analiza porównawcza wybranych pakietów edukacyjnych. Warunki zapewniające młodszy uczniom pełne powodzenie szkolne. Trudności i niepowodzenia szkolne: przyczyny /biopsychiczne, dydaktyczne i społeczno-ekonomiczne, profilaktyka i terapia. Przewycięzanie niechęci uczniów do szkoły. Wspomagająca rola zabawy w edukacji wczesnoszkolnej. Poglądy pedagogów na rolę zabawy w	30

procesie kształcenia młodszych uczniów. Wartości dydaktyczno-wychowawcze zabawowych form pracy. Projektowanie zajęć edukacyjnych z wykorzystaniem zabaw i gier dydaktycznych. Kolokwium zaliczeniowe Omówienie wyników kolokwium. Zaliczenie przedmiotu.	30
Semestr: 3	
Forma zajęć: wykład	
Osobowość nauczyciela klas początkowych - pożądane cechy oraz kompetencje pedagogiczne. Środowisko lokalne w edukacji wczesnoszkolnej. Stymulowanie kreatywności dzieci w procesie edukacji wczesnoszkolnej - zabawa, jej wspomagająca rola w procesie edukacji dziecka. Zabawa jako sytuacja edukacyjna, kreowanie sytuacji zabawowych, kierowanie zabawą. Gamifikacja w edukacji wczesnoszkolnej. Kształtowanie kompetencji kooperatywnych u dzieci. Wdrażanie do współdziałania. Rywalizacja w procesie edukacji - zalety i wady. Podstawy procesu wychowania, uwarunkowania i prawidłowości pracy wychowawczej w klasach początkowych. Implikacje praktyczne.	15
Forma zajęć: ćwiczenia	
Aktywność twórcza - czynnikiem rozwoju osobowości uczniów. Aktywność twórcza a postawa twórcza. Warunki sprzyjające oraz zakłócające rozwój postawy twórczej dziecka. Środowisko lokalne w edukacji wczesnoszkolnej. Kształtowanie u uczniów poczucia przynależności do społeczności szkolnej, środowiska lokalnego. Aksjologiczne barwy dziecięcego świata. Edukacja jako spotkanie dziecka z wartościami. Rozwijająca się cywilizacja a rozwój osobowości współczesnego dziecka. Czas wolny młodszych uczniów i sposoby jego spędzania. Mass media w rozwoju osobowości współczesnego dziecka. Wychowanie do ich racjonalnego użytkowania. Rola rodziny i szkoły w kształtowaniu świadomości informatycznej. Telewizja w życiu dziecka, gry komputerowe, Internet - szanse i zagrożenia. Obserwacja zajęć w klasach I-III. Refleksje i wnioski. Wychowanie do współbycia i współdziałania. Organizacja zespołu klasowego. Wpływ grupy rówieśniczej na kształtowanie się osobowości dziecka. Trójpodmiotowość w praktyce edukacyjnej. Wychowanie zdrowotne. Wychowawca klasowy - nauczycielem zdrowia. Uczeń współtwórcą swego zdrowia. Myślenie ekologiczne drogą do mądrości życia. Założenia i etapy edukacji ekologicznej. Trudności wychowawcze, przyczyny, zapobieganie, przezwyciężanie. Agresja w szkole. Rozwiązywanie konfliktów dziecięcych. Kolokwium zaliczeniowe. Omówienie wyników kolokwium. Zaliczenie przedmiotu.	30
Forma zajęć: egzamin	
Treści programowe z II i III semestru zajęć (wykładów i ćwiczeń).	0
Literatura	
Podstawowa	
Głoton R., Clero C., <i>Twórcza aktywność dziecka.</i> , WSiP., Warszawa 1985	
Kapica G., (red.) , <i>Współczesne konteksty dzieciństwa.</i> , Wyd. PWSZ, Racibórz 2006	
Kapica G. (red.), <i>Edukacja do współżycia i współdziałania.</i> , Wyd. PWSZ, Racibórz 2010	
Karbowniczek J., (red.) , <i>Mały leksykon pedagoga wczesnoszkolnego.</i> , Instytut Wydawniczy ERICA, Warszawa 2014	
Klus - Stańska D., Nowicka M., <i>Sensy i bezsensy edukacji wczesnoszkolnej.</i> , WSiP., Warszawa 2005	

Klus - Stańska D., (red.) , (Anty)edukacja wczesnoszkolna. , Wyd. Impuls., Kraków 2014
Klus - Stańska D., Szczepka - Pustkowska M.,, Pedagogika wczesnoszkolna. , Wyd. Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2009
Kryk G.,, Samokształcenie w edukacji wczesnoszkolnej. , Wyd. PWSZ., Racibórz 2009
Kryk G., Szepelawy M., (red.) , Edukacyjne dylematy dzieciństwa. , Wyd. PWSZ, Racibórz 2013
Michalak R., , Aktywizowanie ucznia w edukacji wczesnoszkolnej. , Wyd. UAM., Poznań 2004
Misiorna E., Ziętkiewicz E., Zintegrowana edukacja w klasach I - III. , Wyd. WOM. , Poznań 1999
Nikitorowicz J., , Edukacja międzykulturowa. Kreowanie tożsamości dziecka., Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2008
Sowińska H., Michalak R. (red.) , Edukacja elementarna jako strategia zmian rozwojowych dziecka. , Wyd. Impuls, Kraków 2004
Sowińska H. (red.), Dziecko w szkolnej rzeczywistości., Wyd. UAM, Poznań 2011
Szmidt K. J., , Pedagogika twórczości. , Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2007
Uszyńska - Jarmoc J., Dudel B., Głowska - Sołdatow M., (red.) , Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów w procesie edukacji wczesnoszkolnej., Wyd. Impuls., Kraków 2013
Więckowski R., , Pedagogika wczesnoszkolna. , WSiP, Kraków 2004
Żylińska M., Neurodydaktyka. Nauczanie i uczenie się przyjazne mózgowi. , Wyd. Naukowe UMK, Toruń 2013
Uzupełniająca
Balachowicz J., Kowalska A., (red.), Wczesna edukacja dziecka. Stan obecny - Perspektywy - Potrzeby. , Wyd. WSP TWP, Warszawa 2006
Bonar J., , Rozwijane twórczości uczniów klas początkowych. , Wyd. Uniwersytet Łódzki, Łódź 2008
Brzezińska A., Lutomski G. (red.), Dziecko w świecie ludzi i przedmiotów. , Wydawnictwo Zys i S-ka, Poznań 1994
Brzezińska A., Lutomski G. (red.) , Dziecko wśród rówieśników i dorosłych. , Wyd. Zys i S-ka, Poznań 1995
Dymara B., (red.), Dziecko w świecie szkoły., Wyd. Impuls, Kraków 1998
Dymara B., (red.), Dziecko w świecie tradycji., Wyd. Impuls. , Kraków 2002
Dymara B., (red.), Dziecko w świecie wartości. , Wyd. Impuls, Kraków 2003
Dymara B., (red.), Dziecko w świecie współdziałania., Wyd. Impuls, Kraków 2001
Dymara B., (red.) , Dziecko w świecie przyrody., Wyd. Impuls., Kraków 1998
Jakowicka M., , Wzbogacanie doświadczeń uczniów w kontaktach ze środowiskiem lokalnym. , WSiP, Warszawa 1982
Krauze - Sikorska H., Kuszak K. (red.), Aktywna edukacja w przedszkolu i w szkole. , Wyd. Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji, Poznań 2010

Sposób określenia liczby punktów ECTS		
Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się	Obciążenia studenta [w godz.]	
Zajęcia dydaktyczne	90	
Samokształcenie	0	
Praca własna studenta	60	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	150	
Liczba punktów ECTS		
Łączna liczba punktów ECTS przypisana do przedmiotu	6	
Bezpośredni kontakt z nauczycielem	L. godzin	ECTS
	90	3,6

1 godz = 45 minut; 1 punkt ECTS = 25-30 godzin

W sekcji 'Liczba punktów ECTS' suma punktów ECTS zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego.